

sáskahada nár vármegyét ián göngyölitették fel frontot

De még így is nehezen lehet tejet kapni Nagybányán.

Ami pedig a kukorica körül zajlik, az egyenesen rögtönbiráskodás után kiált. A kukorica mázsáját 12 pengőben állapították meg, de mázsátételekben sehol sem kerü. Csak csövenként árulják. Egy cső kukoricának 10 fillér az ára, s e mellett az ár mellett egy mázsa 90 pengőbe kerül. Több mint hatszáz százalékos árdrágítás. Arra ugyanis nincs rendelkezés ezideig, hogy szabad-e eladni csövenként a kukoricát.

Tojást hetek óta nem látott Szatmár megye fogyasztóközönsége. Most a közellátási miniszter intézkedésére egy vagón tojás érkezett Szatmárnémetibe, amelyből minden család körülbelül egy kilót kapott. Kórházak, szanatóriumok, internátusok természetesen többet kaptak.

Már korábban kitiltották a szatmár-megyei piacokról a zsidókat, míg most a legújabb rendelet szerint zsidó tíz óra előtt nem vásárolhat a piacokon. Ezzel az

intézkedéssel is az áruarányos elosztását akarják elősegíteni.

Nagybányán és környékén még más bajok is vannak. Olyanok, amiken ember nem tud segíteni. Itt esik a legtöbb eső Magyarországon. Tavaly és tavalyelőtt 900—1000 milliméter eső esett. Ebben a félévben már tul vannak a 600 milliméteren, míg egyedül októberben 196 milliméter csapadék volt. Az utolsó héten mindennap szakadatlanul esett s ez annyira felduzzasztotta a Zazra-patakot, hogy egy helyen kilépett medréből s elöntött egy lakótelepet.

A város katonaságot vett igénybe az árvízveszély elhárítására. Átvágták egy helyen a patak töltését s a vizet árterületre vezették le.

Tavasszal hasonló volt a helyzet. Alig tudtak vetni, ültetni az emberek. Ami pedig mégis megtermett, azt még most sem tudják behordani.

— A tengeri még lábón áll — mondják a nagybányai termelők —, a víz miatt nem tudjuk letörni a sovány csöveket. De nagy része még be sem érett. Nem tudjuk kiszedni a burgonyát, a zöldséget, a káposztaféléket. Minden víz alatt áll. Nagyon sokan gyümölcsstermelésből élnek. Idén azonban semmi sem termett. Pedig jó termés esetén 300—400 vagon almát és mintegy 100 vagon diót exportáltunk. A diónak kilóját 1 pengő 70 fillérben állapították meg, de azt a keveset is, ami termett, pesti zsidó kereskedők felvásárolták zugban 2 pengőért, 2 pengő 20-ért kilóját.

KONCZ KÁROLY

levél:

Csak Halászi Kabátot ruhát bundát viselünk!

Magas nivó
Olcsó szabott árak

HALÁSZDEZSŐ

női divathoz
KAKOZI-UT. 54.

továbbá a Bimbó- és Tudor-utca sarkánál.

Óbuda legrégibb temetőkertje a Lajos-utca mentén volt. A reformátusoknak a Majláth-utca sarkán, az evangélikusoknak a László-utca sarkán volt temetőjük. A zsidóknak Óbudán a Zöldmáli-dűlőben, a mátyáshegyi keresztény temető közelében és a Táborhegyen volt külön temetőjük.

A főváros fejlődése, rendezése során ezeket a temetőkerteket fokozatosan megszüntették. Ma a különböző kerületekben összesen 13 nagy temetője van Budapestnek. A főváros lakosságának szaporodásával egyre fokosodnak a sírdombok is, amelyekhez kegyelettel zárandokol el ezekben a napokban a milliós Budapest népe.

Dr. UJLAKI ANDOR

Politikai Pósta

VARGA JÓZSEF

kereskedelmi miniszter, Algyay Pál államtitkár, vitéz Horthy István államtitkár, MÁV-elnökigazgató kíséretében pénteken Kolozsvárra érkezett. A miniszter kíséretével pénteken továbbutazott Szászlekenecére s ott ellenőrizi a Szászlekenec és Déda között most folyó vasuti építkezést. Negyvennyolckilométeres vonalon építik az új pályatestet, amely Dédánál egyenesen bekapcsolja a vasuti forgalmat a besztercei fővonalba. Ennek az új vasuti vonalnak az a hivatása, hogy közvetlen vasuti összeköttetést létesítsen a Székelyfölddel. A munka a múlt évben a keleti és erdélyi országrészek visszacsatolása után kezdődött. Körülbelül 8000 munkás dolgozik állandóan a kétféle köbméterre tervezett földmunka felét már elvégezték. Az építkezést 1942-ben fejezik be.

REMÉNYI-SCHNELLER LAJOS

penzügy-miniszter a Szabadkán megjelenő Délvidéki Magyarország című napilapban a Délvidék számára hosszabb nyilatkozatot tett: Amikor a Délvidék ismét bekapcsolódik a magyar gazdasági egységbe — mondja a nyilatkozat —, első szavam az, hogy fejelemzettséget kérek. Nemcsak a termelésben, hanem a fogyasztásban is, mert aránytalan fogyasztással megkárosítjuk a közösség többi tagját, akiknek egyforma jussuk van a javakhoz. A mai helyzetben a gazdag Bácska földjén élőknek kötelességük átérzeni az egész közösség helyzetét, mint ahogy a közösség is egy emberként dolgozott a Délvidék felszabadításáért. Kijelentette végül a miniszter, hogy bajai választókerületéből ismeri a bácskai lelket, amely szerencsés arányban egyesíti magában a realitások iránti érzékét a magyar temperamentummal. Ilyen lelki alkatu népre nyugodtan és biztosan építhetünk. Idealizmus nélkül nem lehet alkotni, de kell annyi realitással rendelkezünk, hogy az utópiákat ne tévesszük össze a lehetőségekkel.

— A szivbetegségek és az érlemzesedés kezelésében gyakran kitűnő szolgálatot tesz a természetes „Ferenc József” keserűvíz azáltal, hogy már egy fél pohárral bevéve is minden erőlködés nélkül igen könnyű székletet biztosít és az anyagcsereforgalmat jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát!

RÉGI PEST-BUDAI TEMETŐK

Halottak napjának küszöbén még az idő is gyászol, sűrű felhők borítják az eget. Leszállt a köd az utcákra, sűrűsödik, gomolyog, rátelepszik mindenre, hol meg felszáll a magasba a süvítő szél szárnyán. A halál árnyéka jár körülöttünk ezen a borongós novemberi napon. Gondolatunk a temetőkben jár, ahol most az őszi virágdisztribe borulnak a sírok.

Milyenek voltak a régi pesti temetők? Valamikor nem voltak külön temetők, hanem egy-egy templom hívei a templomkertbe temetkeztek, az előkelők meg magába a templomba. Külön engedély volt szükséges ahhoz, hogy a templomkerteken kívül nyithasson valaki temetőt. Ilyen engedélyt adott V. Ince pápa 1276-ban a Margitszigeten levő apácáknak temetőnyitásra. Buda város jogkönyve, a híres *Opner Stadtrecht* a következő rendelkezést tartalmazza:

„Dye pegrēbnusz yn derr chirchen schol nit gemeyn seyn allen menschen, nür den priestern und mechtigen hern und pesunden wol thetern der priesterschaft und der kirchen“. Ez a rendszer volt életben egészen Mária Terézia idejéig, aki azután 1777 szeptember 21-én kelt rendeletével szabályozta a temetkezést. Elrendelte azt, hogy a temetőket el kell távolítani a lakott helyekről. Tulajdonképpen ekkor keletkeztek a külön pesti temetőhelyek. II. József 1788-ban a pesti temetőkről szintén rendelkezett, még pedig úgy, hogy ahol a felekezeteknek külön temetője volt, azt az illető felekezet birtokában meghagyta. Ott azonban, ahol valamely felekezetnek nem volt saját temetője, megengedte a halottaknak más felekezetek temetőjében való elhelyezését.

A régi pesti templomkertek elszórva az egész városterületen megtelek sirhantokkal. Várady Antal egyik munkájában a következőket írja: „Amerre jársz-kelsz, a főváros utcáin és terein, lábadd elmult századok halottainak porát tapossa. Se szeri, se száma azoknak a temetőknek, amelyek a főváros területén elszórva a feledésnek adták át.“

Mégis a feledéstől megmentették ezeket a régi pest-budai temetőknek emlékét. A főváros közegészségügyi és köztisztasági ügyosztályának adatgyűjtése a következő régi temetőkertekről tud:

A legnagyobb belvárosi temető a plebániatemplomtól északra terült el a mai piarista palota helyén. A ferenciek templomának temetőjébe a ferenciek bázárja és az Egyetemi Könyvtár helyét foglalta el. A mai főposta helyén is temető volt: a szerviták temetőjébe. Az egyetemi templomot, amely a törökök kiűzése után a pálosoké volt, szintén sirhantok övezték. A dominikánusoktól az Angolkisasszonyok birtokába jutott templom körül szintén temető volt. A hajdani közegészségügyi viszonyokra jellemző az, hogy a város belső területén a Királyi Vár, Bástya, Sós-utca és Fővám-tér között volt a pestis-kórház és közvetlen környezetében külön pestis-temető. A mai központi vásárcsarnok helyén is temető volt. A görög-macedón-oláh templom falába épített márvány emlékművek tanuskodnak arról, hogy a hívők itt igen gazdag temetőt tartottak fenn. A Veress Pálné-utca és a Szerb-utca sarkán ma is látható a görögkeleti szerb templom temetőjébe.

Ugyancsak a Belváros temetője volt a Váci-kapu előtti temető, amely a mai Deák Ferenc-térről a Vörösmarty-térig terjedt. A kecskeméti kapu előtti temető a mai Calvin-tér egyrészét, a református templom és környéke területét, valamint a Lónyay-utca területét foglalta el. Török temető volt a mai városháza, a Kammermayer- és Városház-utcai telek helyén, amely az ott álló mecsetet vette körül. A másik török temető meg az Erzsébet-téren volt. A zsidó temető a mai Ferdinánd-híd táján feküdt. Később egy új zsidó temetőt is nyitottak a Lehel-utca és Taksony-utca között. Katonai temető volt a mai városháza mellett, azután a Lipótvárosban. Görögkeleti temető a Vágóhid-utcában. Pesten még a következő temetőkerteket tartották fenn: józsefvárosi temető a teherpályaudvar helyén, régi ferencvárosi temető a Mester-utca tájékán, újabb ferencvárosi temető a gróf Haller-utca és Gyep-utca között.

Budán a várbeli templomok körül volt a legtöbb temető. A koronázó templomnak volt a legnagyobb ilyen kertje. A tabáni templom körüli temetőkerteket Mária Terézia rendeletével szüntették be és a mai Gellért-szálló táján nyitottak új temetőt. Ez azonban csakhamar megtelt és ekkor nyitották meg a tabáni

SÜRGŐS FÉNYKÉP 6x9 méret 3 darab P 2.50

PÁRISI FOTO 100 peró alatt kész Párisi Nagy Áruház

ni temetőt. A tabáni görögkeleti lakosságának a Kereszt-téren volt temetője, amelyet régi rác temetőnek neveztek. A tabáni görögkeleti templom is sirkertben állt. A templom falában beépített márványemlékek tanuskodnak a rác lakosság jómódjáról. A krisztinavárosi templomnak nem volt temetőjébe. A török hódoltság idején a keresztény temető részben a Krisztinaváros területén, részben a Budai Torna Egylet sporttelepének azon a részén terültek el, ahol ma az Anna-udvar, a Krisztina-körút és a Városmajor egyrésze fekszik. A budai török temető a Déliavasut pályaudvar helyén feküdt. A Viziváros első temetője a török hódoltság után a mai Görgey Arthur-utca tájékán terült el. Az 1739—40. évben uralkodott pestisjárvány áldozatait ide temették el. Azóta pestis-temetőnek nevezték és többé ide nem temettek. A Budakeszi-uton katonai temető, a Krisztina-körút tájékán pedig a budai zsidó temető volt. Az újabbkori építkezéseknél talált sírkövekről megállapították, hogy a budai zsidók IV. Béla korától Zsigmond uralkodásáig ide temetkeztek. Zsidó temető volt még a mai Keleti Károly-utca, a Bimbó-utca,

VITACIT ARCPAKOLÁS VILÁMGYORSAN SZÉPÍT

Szakünetekben és gyógyszerüzletekben kapható.